

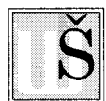
sve moderno, gotovo ne razlikujući potrebno od nepotrebnoga. To je u biti novokultura koju nije iznjedrila kulturna tradicija i koja ne želi pamtititi da se teško dolazi do slobode.

Moramo se sjetiti da je ovdje, u ovoj kući, bio zabranjen Hrvatski pravopis, nazvan londonac, jer je poslije izašao u Londonu, da su bili proganjeni ljudi koji su voljeli svoj jezik i svoj narod, da je Deklaracija o hrvatskom jeziku bila visoki izraz svijesti o položaju hrvatskog jezika i kulture. Danas nitko ne može zamijeniti pojmove izjednačavajući dobro sa zlim, slobodu s neslobodom, te u ime neke globalne laži odustajati od elementarnih sadržaja vlastitosti.

Zbog svega toga danas s većim razlogom častimo hrvatski jezik, ovdje gdje se oblikuje i čuva njegova sloboda, ovdje pod krovom Školske knjige, ovdje u velikom zadovoljstvu na stijeni na kojoj se okupljaju sve stvaralačke misli u hrvatskoj kulturi.

Srdačno zahvaljujem svima koji su dali svoj klas u očuvanju hrvatskog jezika i hrvatske kulture.

Mladen Jonke, sin profesora Ljudevita Jonkea

tovane dame i gospodo, dragi prijatelji časopisa Jezik, cijenjeno uredništvo!

Najljepše se zahvaljujem glavnom i odgovornom uredniku časopisa Jezik koji mi je omogućio da ovdje kažem nekoliko riječi. Jer on se uvijek rado sjeća svojeg prethodnika prof. Jonkea, svojeg nekadašnjeg profesora za kojega mi je i sam rekao da mu je s time što ga je svojevremeno uzeo za svojega asistenta na neki način otvorio vrata i omogućio znanstvenu karijeru. Istovremeno ima i nekih, doduše samo pojedinih jezikoslovaca, koji izbjegavaju već od 70-tih godina bilo kakvo spominjanje imena Ljudevita Jonkea; zašto, to će samo oni znati, ali povijest će reći svoje.

50 godina izlaženja za jedan stručni časopis je prilično dugo razdoblje. Jer časopisi se pojavljuju, ali vrlo često nakon kraćeg ili duljeg vremena i nestaju! A još je veća rijetkost da 50 godina postojanja jednog stručnog časopisa obilježje samo dva jezikoslovca kao glavni i odgovorni urednici, Ljudevit Jonke i Stjepan Babić. Tako nešto slično trebalo bi tražiti jako dugo i teško da bi se našlo nešto slično niti kod nas, a ni izvan naših granica. To je zaista vrijedno svake pažnje!

A davne 1952. godine, kada je počeo izlaziti časopis Jezik, vremena su bila teška. Pritisци su u 50. i 60. godini bili golemi. Treba se samo prisjetiti da se je Radio Zagreb uključivao u program Radio Beograda svaki dan u 22 sata i prenosio njihove Vesti sve do kraja 50-tih godina. Početkom 60-tih godina čak je došlo do, na svu sreću samo privremenog, prestanka izlaženja časopisa Jezik. A

beskrajne polemike koje je moj otac vodio tih svih godina s mnogobrojnim vodećim jezikoslovcima iz Beograda, Novog Sada i Sarajeva obuhvatile bi i nekoliko knjiga! Pa na kraju krajeva takvo stanje je i dovelo do svima dobro poznate Deklaracije 1967. godine.

Šteta je samo da je prodaja časopisa Jezik više nego loša! Godinama sam bio na frankfurtskom sajmu knjiga na predstavljanju novih školskih udžbenika izdavačke kuće Školska knjiga našim nastavnicima dopunske nastave u pokrajini Hessen. Tamo bi uvijek predstavili svoja najnovija izdanja, ali časopis Jezik nisu imali nikada sa sobom! I unatoč tome što je velika većina tih nastavnika diplomirala hrvatski jezik i što bi im bilo sigurno od velikog interesa.

Osim toga mnogi misle kada čuju za časopis Jezik da je to visoko stručni časopis koji je isključivo namijenjen diplomiranim kroatistima! Časopis bi se Jezik trebao nalaziti u svim ozbiljnijim tvrtkama, u odjelima gdje se prevodi sa stranih jezika, ali isto tako u svim onim odjelima gdje se bilo što piše na hrvatskom jeziku. Tim više što je pretplatna cijena za tvrtke smiješno niska i ne predstavlja im nikakav izdatak. Ali trebalo bi im samo otvoriti oči i upoznati ih s tom činjenicom. Kada bi poduzeli tako nešto, časopis Jezik imao bi dvostruko više pretplatnika nego danas, što mu od srea želim.

I na kraju, moj je otac predao časopis na vrijeme i u prave ruke. To je njegov nasljednik akademik Babić već odavno dokazao, ali sada ga pitam da li je kontinuitet časopisa Jezik osiguran i u budućnosti: zna li se već tko će biti sljedeći glavni i odgovorni urednik časopisa Jezik? Da ne bih bio krivo shvaćen, ja želim akademiku Stjepanu Babiću iskreno i od srea još dugo zdravlje i da i dalje piše i djeluje kao i do sada.

Povodom 50. obljetnice časopisa Jezik primite najsrdačnije čestitke i smatram da ste zaslužili jednu od najznačajnijih nagrada koje se dodjeljuju u području kulture Republike Hrvatske. A hoćete li ju zaista i dobiti, ne ovisi o meni.

Radoslav Katičić, bivši dugogodišnji urednik Jezika

Okupila nas je ovdje sasvim osobita prigoda. Obilježuje se što se pojavio i zadnji broj Jezika za 2003., pa imamo sada pred sobom već pedeset njegovih godišta. Taj "časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika" slavi dakle obljetnicu koja je doista dostojna svake pozornosti. Punih pola stoljeća! I to ne samo obljetnicu od prvoga pokretanja, nego i punih pol stoljeća neprekinutoga, upravo nepokolebivog izlaženja. Nema baš mnogo časopisa koji su nanizali toliko godišta. To su samo najugledniji, oni koji imaju najčvršću potporu. Jezik je tako pokazao da se drži i da ga drže.

A pedeset uzastopnih godišta časopisa posvećenoga kulturi hrvatskoga jezika u našem je ozračju naprosto čudo nad kojim se valja zamisliti s mnogo po-